

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 59.553 van 8 mei 1996
in de zaak A. 66.417/IV-15.423.**

In zake : Jeroen DEVLIEGHERE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat L. de BRUYN,
kantoor houdende te GENT,
Keizer Karelstraat 14

tegen :

de Autonome Raad voor het Gemeenschaps-
onderwijs (Argo).

D E R A A D V A N S T A T E , I V e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat Jeroen DEVLIEGHERE op 16 november 1995 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van :

- "1. De beslissing van de beweerde 'delibererende Klasse-raad' van het 6de schooljaar, 3de graad-Wetenschappen-Wiskunde, van het Koninklijk Atheneum Emanuel HIEL van 31 augustus 1995, bevestigd op 7 september 1995, waarbij aan verzoeker een C-attest werd toegekend.
2. De beslissing van onbekende datum van de LOKALE RAAD nr. 084, Koninklijk Atheneum Emanuel HIEL te 1030 Brussel, aan verzoeker ter kennis gebracht op 29 september 1995, waarbij wordt geponeerd dat geen objectieve redenen voorhanden zijn om de delibererende klasseraad opnieuw samen te roepen en de eerste aangevochten beslissing derhalve wordt bevestigd.
3. De beslissing van onbekende datum van de ARGO aan verzoeker, via zijn ouders, ter kennis gebracht bij brief van 27 oktober 1995 van de heer Adjunct-Administrateur-Generaal, waarbij de eerstgenoemde beslissingen worden bijgevalen.";

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur H. VERHULST;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 16 januari 1996 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 6 februari 1996, waarna de zaak achtereenvolgens, op vraag van de partijen, is uitgesteld tot de terechtzittingen van 20 februari 1996, 19 maart 1996 en 26 maart 1996;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter J. BORRET;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat L. de BRUYN, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat R. ROMBAUT, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur H. VERHULST;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoeker volgt tijdens het schooljaar 1994-1995 het tweede jaar van de derde graad aan het

Koninklijk Atheneum (K.A.) Emanuel HIEL te Schaarbeek,
in de richting Wiskunde-Wetenschappen.

1.2. De delibererende klasseraad besluit op 26 juni 1995 verzoeker bijkomende proeven voor wiskunde en Nederlands op te leggen.

1.3. Op 31 augustus 1995 besluit de delibererende klasseraad verzoeker een C-attest toe te kennen nadat hij voor het herexamen Nederlands 47 op 100 en voor het herexamen wiskunde 45 op 100 heeft behaald.

1.4. Bij brief van 3 september 1995 deelt verzoekers vader zijn argumenten om aan zijn zoon alsnog een A-attest te verlenen mee.

Bij brief van 4 september 1995 vraagt verzoeker om de beslissing van juni te herzien en hem een A-attest toe te kennen.

1.5. Na bespreking van de brief van de vader besluit de delibererende klasseraad op 7 september 1995 zijn eerder besluit te handhaven.

1.6. Op 12 september 1995 tekent verzoeker beroep aan tegen de beslissing van 8 (lees : 7) september 1995 van de klasseraad, onder verwijzing naar de argumenten die bij brief van 12 september 1995 door zijn vader zijn aangebracht.

1.7. De beroepscommissie houdt zitting op 22 september 1995. Zij beslist echter pas op 26 september 1995, na de ouders van verzoeker gehoord te hebben en kennis te hebben genomen van een brief van 25 september 1995 aan de studieprefect waarin verzoekers ouders opnieuw hun argumenten voor een herziening van de beslissing met betrekking tot het attest uiteenzetten.

De beroepscommissie overweegt :

"Gelet op :

- het feit dat de tekorten voor Wiskunde en Nederlands reeds bij het eerste examen werden vastgesteld;
- het feit dat er in juni drie tekorten waren : Wiskunde, Nederlands en Frans. Het tekort voor Frans werd kwijtgescholden om zich beter op de andere twee herexamens te kunnen voorbereiden;
- het feit dat na een eerste geschreven klacht de delibererende klasseraad reeds opnieuw bijeen kwam waarbij men bij nominatieve stemming tot het besluit kwam : 7 voor C-attest en 2 voor toekenning van het diploma Secundair Onderwijs;
- de argumenten aangehaald in de geschreven klacht, zijnde :
 - stress en persoonlijke factoren (de commissie laat opmerken dat Jeroen pas 10 dagen voor het examen is gaan studeren, dat Jeroen noch zijn ouders ooit eerder contact hebben opgenomen met de school of het PMS-centrum om deze problemen te bespreken);
 - de leeftijd van Jeroen (de commissie houdt rekening met dit gegeven);
 - de dysgrafie (navraag leert dat (het) bij Jeroen veeleer een probleem is van spelling bij de laatste letters van werkwoordvormen dan van dysorthografie);
 - de onnauwkeurige afbakening van de leerstof Wiskunde (de commissie laat opmerken dat :
 - als de leraar niet precies genoeg was, dan heeft Jeroen ook geen enkele keer om bijkomende informatie gevraagd
 - de leerstof voor het herexamen zeer beperkt bleef
 - de leraar zich tijdens het examen toegeeflijk heeft opgesteld
 - uit een aantal opmerkingen zou kunnen worden opgemaakt dat Jeroen wel degelijk wist dat het om 'één boekje' ging
 - dit argument ook kan worden omgedraaid : als er geen specificering van de leerstof is opgegeven (zoals bij Nederlands), gaat het om de leerstof van het hele schooljaar);
- het feit dat de ouders noch de leerling aanwezig waren op de contactdagen met de leraars;
- het feit dat het gesprek met de ouders geen nieuwe argumenten heeft aangebracht die van aard zijn om de beslissing ten gronde te beïnvloeden".

Het advies van de commissie luidt :

"De klasseraad niet opnieuw bijeen te roepen".

1.8. Bij brief van 29 september 1995 deelt de voorzitter van de lokale raad nr. 084 aan de ouders van verzoeker mee dat de lokale raad het dossier van de zaak heeft ontvangen. Hij vervolgt : "Hoewel wij het volste begrip hebben voor de emotionele problemen van Jeroen, menen wij, na kennis te hebben genomen van de documenten van de klasseraad en het unanieme advies van de beroeps-commissie, dat er geen objectieve redenen zijn om de delibererende klasseraad opnieuw samen te roepen. Het C-attest blijft derhalve ongewijzigd van kracht".

1.9. Op 19 oktober 1995 verklaart de lokale raad nr. 084 zich akkoord "met het schrijven van de voorzitter (bij hoogdringendheid)".

1.10. Op 19 oktober 1995 ontvangt het centraal bestuur van de Argo een brief van de moeder van verzoeker met de vraag diens zaak in positieve zin op te lossen.

1.11. Bij brief van 27 oktober 1995 antwoordt de adjunct-administrateur-generaal voor de voorzitter dat op lokaal niveau de voorziene procedure volledig en correct doorlopen werd; dat de centrale raad beperkte bevoegdheden heeft in deze materie; dat ingevolge artikel 59, § 2, van het bijzonder decreet van 19 december 1988 deze enkel regelend kan optreden indien zijn richtlijnen door een lokale schoolraad niet worden opgevolgd; dat dit hier duidelijk niet het geval is; dat de eindbeoordeling van een leerling enkel en alleen door de delibererende klasseraad gebeurt; en dat de centrale raad nooit in zijn plaats kan en mag treden.

2.1. Overwegende dat de artikelen 64 en volgende van het besluit van 13 maart 1991 van de Vlaamse Executieve betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs een beroep binnen de school organiseren tegen beslissingen van de delibererende klasse-

raad; dat de beslissing waarmee de desbetreffende procedure wordt afgesloten, ofwel een nieuwe beslissing van de delibererende klasseraad is ofwel de beslissing van de inrichtende macht dat de delibererende klasseraad niet opnieuw dient samen te komen; dat te dezen die procedure is gevolgd en is uitgelopen op de, bestreden, beslissing van 19 oktober 1995 van de lokale schoolraad dat de delibererende klasseraad niet opnieuw dient samen te komen; dat het beroep tegen de beslissingen van 31 augustus en 7 september 1995 van de delibererende klasseraad dus niet ontvankelijk is;

2.2. Overwegende dat om dezelfde reden niet ontvankelijk is het beroep tegen de "beslissing van onbekende datum van de Argo"; dat verzoeker hier moet doelen op de brief van 27 oktober 1995 van de adjunct-administrateur-generaal van de Argo; dat de "beslissing" die mogelijk in die brief gelezen kan worden, geen plaats inneemt in de beroepsprocedure die, naar is gezien, geregeld wordt in de artikelen 64 en volgende van het besluit van 13 maart 1991; dat bewuste brief er gekomen is ingevolge een vraag van de moeder van verzoeker de zaak in positieve zin op te lossen; dat deze vraag als een hiërarchisch beroep beschouwd kan worden dat de overheid niet verplicht tot het nemen van enige beslissing;

2.3. Overwegende dat het beroep dus maar ontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de beslissing van 19 oktober 1995 van de lokale schoolraad dat de delibererende klasseraad niet opnieuw samen dient te komen;

3. Overwegende dat in een eerste annulatie-middel verzoeker de schending aanvoert van artikel 5, § 5 en § 6, van voornoemd besluit van 13 maart 1991 van de Vlaamse Executieve;

3.1. Overwegende, wat § 5 voornoemd betreft, dat verzoeker stelt dat, in strijd met wat daar is bepaald, de delibererende klasseraad zich niet heeft laten leiden door concrete gegevens uit zijn dossier; dat hij als verwaarloosd concreet gegeven vermeldt dat het verschil tussen zijn resultaten voor dagelijks werk en die voor de examens enorm is en duidelijk wijst op een stress-toestand bij examens, "stress mede veroorzaakt door zijn moeilijk leesbaar geschrift en neiging tot disgraphie";

3.1.1. Overwegende dat verzoeker zelf uit zijn beoordelingen voor dagelijks werk zinnen citeert als "veel afwezig" en "kan veel beter!"; dat zeker in de huidige stand van het geding de Raad onmogelijk het "enorm" verschil kan onderkennen dat verzoeker wel meent te bespeuren; dat het besproken onderdeel van het middel niet ernstig is;

3.2. Overwegende dat verzoeker § 6 van artikel 5 van het besluit van 13 maart 1991 geschonden noemt doordat niet bewezen is dat van de beslissingen van de delibererende klasseraad een proces-verbaal is opgemaakt en notulen zijn gehouden; dat hij eraan toevoegt dat hoe dan ook in de loop van de beroepsprocedure die overeenkomstig de artikelen 64 en volgende van voornoemd besluit van 13 maart 1991 is gevolgd, die notulen nooit aan hem of aan zijn ouders zijn vertoond;

3.2.1. Overwegende dat sub 2.3. is vastgesteld dat verzoekers vordering maar ontvankelijk is in zoverre ze gericht is tegen de weigering de delibererende klasseraad opnieuw samen te doen komen, eindbeslissing van de beroepsprocedure geregeld in de artikelen 64 en volgende van het besluit van 13 maart 1991; dat verzoeker aan die weigering uiteraard alleen kan verwijten dat ze er gekomen is in weerwil van de argumenten die hij heeft aangevoerd om de klasseraad wel opnieuw te doen samenkomen; dat niet blijkt dat in de loop van de procedure

die op die weigering is uitgelopen, verzoeker er zich ooit over heeft beklagd dat hij tevergeefs om mededeling van het proces-verbaal en de notulen van de bijeenkomsten van de delibererende klasseraad heeft gevraagd; dat het besproken onderdeel van het middel niet ernstig is;

3.3. Overwegende dat het eerste middel in zijn geheel niet ernstig is;

4. Overwegende dat als tweede annulatiemiddel verzoeker de schending aanvoert van de artikelen 64 en 65 van het besluit van 13 maart 1991; dat hij betoogt dat in strijd met het aldaar bepaalde er nooit "overlegd" is geweest en nooit aan de hand van zijn dossier de gegrondheid van de beslissing van de delibererende klasseraad is aangetoond;

4.1. Overwegende dat het middel als niet ernstig moet worden afgewezen alleen al om, mutatis mutandis, de redenen uiteengezet sub 3.2.1.;

5. Overwegende dat als derde annulatiemiddel verzoeker de schending aanvoert van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen;

5.1. Overwegende dat door, zoals verderop blijken zal, omstandige en gedetailleerde kritiek uit te oefenen op de motieven van de bestreden beslissing, verzoeker bewijst dat, bijaldien er schending is geweest van de formele motiveringsplicht opgelegd door de wet van 29 juli 1991, die schending hem niet heeft geschaad; dat het middel niet ernstig is;

6. Overwegende dat verzoeker als vierde annulatiemiddel schending van de materiële motiveringsplicht en van de zorgvuldigheidsplicht aanvoert omdat

"bij gebrek aan enige ernstige materiële motivering" niet kan worden nagegaan of de bestreden beslissing genomen is "na grondig onderzoek van alle elementen ter zake o.a. de door verzoeker in zijn beroepsbrief aangehaalde grieven";

6.1. Overwegende dat in zijn zesde annulatiemiddel verzoeker kritiek uitoefent op de materiële motieven van de bestreden beslissing; dat de zogenaamde zorgvuldigheidsplicht niet meer is dan een onderdeel van de verplichting een beslissing op deugdelijke motieven te doen berusten, met name op feiten waarvan het bestaan "zorgvuldig" is onderzocht; dat een zorgvuldige feitenvinding in het geval van verzoeker inderdaad veronderstelde dat de door hem in de beroepsprocedure aangebrachte elementen grondig werden onderzocht; dat ook die eis voor een grondig onderzoek verzoeker in zijn zesde annulatiemiddel doet gelden;

Overwegende, gelet op het bestaan van het zesde annulatiemiddel, dat men zich tevergeefs afvraagt welke zelfstandige betekenis men aan het vierde annulatiemiddel kan toekennen; dat in die zin het vierde middel niet ernstig is;

7. Overwegende dat als vijfde annulatiemiddel verzoeker schending van het beginsel "Audi et alteram partem" aanvoert; dat hij betoogt dat hij noch door de beroepscommissie noch door de lokale raad werd gehoord;

7.1. Overwegende dat de hele beroepsprocedure die in de artikelen 64 en volgende van het besluit van 13 maart 1991 geregeld is, erop gericht is de betrokken leerling de kans te bieden zich te verdedigen tegen een hem ongunstige beslissing van de delibererende klasseraad; dat in verzoekers zaak die procedure werd gevolgd; dat verzoeker niet aantoonde noch dat, zoals het in die procedure geregeld is, zijn recht om gehoord te worden

werd geschonden, noch dat die procedure dat recht niet behoorlijk organiseert; dat het middel iedere ernst mist;

8. Overwegende dat tot goed begrip van het zesde annulatiemiddel eraan herinnerd wordt dat aan verzoeker een C-attest werd uitgereikt nadat hij voor het herexamen Nederlands 47 op 100 behaalde en voor het herexamen wiskunde 45 op 100;

Overwegende dat verzoeker in zijn zesde annulatiemiddel wettigheidskritiek uitoefent op die puntentoekenning;

8.1. Overwegende dat hij ten aanzien van het examen Nederlands laat gelden dat hij voor het tweede gedeelte van het examen, literatuur, schriftelijk werd ondervraagd hoewel dat mondeling had moeten geschieden; dat hij de reden waarom het mondeling plaatsvond, de afwezigheid van een bijzitter, afwijst; dat hij de schade veroorzaakt door het schriftelijk in plaats van door het mondeling ondervragen hierin ziet dat voor spellingsfouten hem 5 punten werden afgetrokken, wat determinerend was aangezien zijn eindresultaat 47 op 100 was; dat hij die aftrek onrechtmatig noemt daar zulks niet kan voor een examen dat "essentieel mondeling" is;

8.1.1. Overwegende dat verzoeker het hierboven weergegeven rechtmatigheidsbezwaar in de loop van de beroepsprocedure die is uitgelopen op de bestreden weigering de klasseraad opnieuw te doen bijeenkomen, niet heeft laten gelden; dat hij het feit dat hij schriftelijk en niet mondeling over de stof literatuur werd ondervraagd, alleen maar te berde heeft gebracht als een element waardoor "de lerares (onbewust, uiteraard) (hem) benadeeld (heeft)" omdat hij "sinds jaar en dag een probleem met de spelling (heeft)" daar hij "aan een (lichtere) vorm van dysgraphie (lijdt)"; dat de beroepscommissie op dat argument geantwoord heeft zoals het zich aandiende, te weten als een zuiver feitelijk argument, door -zie de tekst van haar beslissing sub 1.7.- in te gaan op het feitelijk probleem van "de dysgrafie" bij verzoeker; dat ook de twee leerkrachten die zich uitgesproken hebben voor het verlenen van een A-attest aan verzoeker, geen aandacht hebben besteed aan de vraag of wettelijk of naar vast gebruik de ondervraging over literatuur niet mondeling had moeten verlopen; dat in de huidige stand van het geding de Raad van oordeel is dat de bestreden weigeringsbeslissing slechts onwettig kan zijn wanneer zonder reden over voorgelegde bezwaren is heengestapt en dat derhalve tegen die beslissing het besproken rechtmatigheidsbezwaar niet kan worden ingebracht;

8.2. Overwegende dat over het herexamen wiskunde verzoeker zich als volgt uitlaat :

"M.b.t. het herexamen Wiskunde : de leerstof wordt meer dan bondig aangegeven 'cursus analyse'. Nergens wordt gespecificeerd of de opvraging betrekking zal hebben tot de leerstof 1ste en 2de semester of tot 2de semester alleen.

Normaliter wordt de opvraging in september herleid tot de leerstof van 2de semester.

Verzoeker was hiervan op de hoogte. Nochtans werd hij, tegen alle gebruiken in, opgevraagd over de leerstof 1ste en 2de semester.

...

Verder stelt verzoeker vast dat hij uitsluitend ondervraagd werd over de cursus analyse, zijnde cursus waar hij het minst aantal punten had bekomen.

Verzoeker werd niet ondervraagd over andere cursussen van het vak wiskunde, zo b.v. de cursus Statistiek waar hij goede resultaten bewees (cfr. evaluatieverslag examen 1).

Het blijkt helemaal niet dat met deze betere resultaten werd rekening gehouden bij de eindbeoordeling van verzoeker. Dit ten onrechte.";

8.2.1. Overwegende dat over de afbakening van de leerstof wiskunde, de beroepscommissie in haar sub 1.7. overgeschreven motivering een aantal opmerkingen heeft gemaakt; dat de opmerkingen na het eerste, het tweede en het vijfde streepje genoeg overtuigingskracht bezitten om om een tegenstoot van verzoeker te vragen; dat die tegenstoot er niet gekomen is; dat het besproken onderdeel van het middel dan ook de afwijking van het privilège du préalable die een schorsing is, niet kan verantwoorden;

8.2.2. Overwegende dat het bezwaar ontleend aan het feit dat geen rekening werd gehouden met de resultaten voor andere gedeelten van het vak wiskunde, niet aan de beroepscommissie werd voorgelegd; dat de bestreden beslissing, die op het advies van de beroepscommissie is gesteund, dus niet onwettig kan zijn doordat ze aan dat bezwaar geen aandacht heeft geschonken;

8.3. Overwegende dat het zesde middel in zijn geheel de vereiste ernst ontbeert;

9. Overwegende dat als zevende annulatiemiddel verzoeker de schending aanvoert van het redelijkheidsbeginsel; dat hij betoogt dat "men zich toch de vraag (moet) stellen hoe redelijk kan worden aanvaard dat een leerling die tot 85 % van de punten behaalt in leervakken als Aardrijkskunde en Fysische aardrijkskunde, 68 en 70 % in, respectievelijk, Fysica en Chemie, 77 % in geschiedenis ... niet in staat is 50 % te

behalen in Wiskunde en Nederlands"; dat hij daaraan toevoegt :

"Wanneer men daarenboven vaststelt dat het klasgemiddelde in deze twee vakken aanzienlijk lager ligt dan dit in de andere vakken, geen 60 % voor Nederlands, amper 55 % voor Wiskunde, moet men toch eerder de leerkrachten in vraag stellen.

Had de beroepscommissie, de Lokale Raad eveneens, niet de plicht te onderzoeken of de lesgevers Nederlands en Wiskunde naar behoren hun begeleidingsplicht t.o.v. verzoeker en andere leerlingen hadden vervuld?";

9.1. Overwegende dat de Raad meent dat in redelijkheid aanvaardbaar is datgene waarvan verzoeker zich afvraagt hoe het "redelijk kan worden aanvaard"; dat het enkele feit dat bepaalde leerkrachten klaarblijkelijk strenger oordelen dan hun collega's, niet vermag hun bekwaamheid "in vraag te stellen", laat staan een aanwijzing te verschaffen voor schending van het redelijkheidsbeginsel, een beginsel dat pas geschonden is wanneer de desbetreffende beslissing gesteund is op motieven die wel op zich in rechte en in feite juist zijn, maar waarvan op geen manier te begrijpen valt hoe ze tot het dispositief van de beslissing hebben kunnen leiden;

10. Overwegende dat nu geen van de annulatiemiddelen ernstig is bevonden, de vordering moet worden afgewezen,

B E S L U I T :

Enig artikel.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op acht mei 1900 zesennegentig, door de
Ive kamer, die was samengesteld uit :

de H.	J. BORRET,	kamervoorzitter,
Mevr.	M.-R. BRACKE,	staatsraad,
de H.	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. BORRET.